

Νίκος

Ενώ λαγοκοιμόμουν, μια έντονη θορυβώδες γκρίνια με ξύπνησε «Μαλάκα!» «Γαμώτο!». Τι έγινε αναρωτήθηκα. Ποιος φωνάζει με τέτοιου είδους εκφράσεις αυτήν την άγια ώρα ησυχίας μες το μεσημέρι?? Κρυφοκοίταξα απ' την άκρη της αιώρας μου και έριξα μια ματιά προς την πλατεία της εκκλησίας. Ε βέβαια. Το δυο κοκόρια του χωριού και πάλι, όπως άλλωστε πάντα, προσπαθούσαν ανελέητα να αντιμετωπίσουν ο ένας τον άλλον, και ήταν έτοιμοι να ανοίξουν τα κεφάλια τους με τις γκλίτσες τους. Ο Νίκος και ο Σπύρος.

Και οι δυο πολύ συντηρητικοί στις πολιτικές τους απόψεις. Μόνο που ο Σπύρος είναι κουμμουνιστής, και ο Νίκος οπαδός της Νέας Δημοκρατίας. Και έτσι πιανόντουσαν ακόμα και στα χέρια μέχρι τελικής πτώσης.

Και οι δυο έζησαν την εποχή πριν τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν τα δυο φτερά της Ελλάδος, έφεραν τον εμφύλιο Πόλεμο, που είχε ως αποτέλεσμα, ο ίδιος ο πληθυσμός της να είναι αναγκασμένος υπό τον φανατισμό των κομμουνιστών και των φασιστών, να πληρώνει με αίμα.

Ποιον ρόλο έπαιξαν αυτοί οι δυο σ' αυτό το σκοτεινό κεφάλαιο της ελληνικής ιστορίας, δυστυχώς δεν μπόρεσα να μάθω ποτέ. Για να είμαι ειλικρινής, δεν το ήθελα κιόλας, διότι δεν ήμουν και πολύ ισχυρός απέναντι στην ελληνική γλώσσα, ώστε να μπορέσω να την χειριστώ προσεκτικά και να μάθω. Μια λάθος λέξη και θα έβγαζα μόνος μου τα ματάκια μου. Κάτι τέτοιο είναι καλό να αποφευχθεί, ως επισκέπτης και ειδικά ως Γερμανός επισκέπτης, με την δικιά μας επιβαρυσμένη ιστορία.

Σαν τέτοιος όμως, ομολογώ ότι τα πάω περίφημα και με τους δύο.

Μιλάμε, πίνουμε ένα ή και δύο ούζα μαζί και συζητάμε για τον καιρό,

την συγκομιδή της ελιάς, ακόμα και για άλλα σοβαρά θέματα και προβλήματα.

Οι δυο τους δεν μπορούν να ηρεμήσουν σήμερα. Δίνω ένα σάλτο να βγω απ' την αιώρα μου, και κατευθύνομαι επιδεικτικά προς την εκκλησία, όπου τα δυο κοκόρια συνεχίζουν να βρίζονται. «Τι έγινε?» θέλω να μάθω. Και οι δυο αρχικά ούτε που με αντιλήφθηκαν, και συνέχισαν να επιτίθενται, ευτυχώς μέχρι ώρας μόνο με λέξεις. Πιάνω και τους δύο απ' τους ώμους και μπαίνω ανάμεσά τους. «Παιδιά! Σιγά, σιγά!»

Η ξαφνική αντίληψη της παρουσίας μου, δείχνει να σταματάει λιγάκι τον χείμαρρο λέξεων τους. Ίσως να ντραπήκανε, που τους έπιασα πάνω στον τσακωμό τους. Ταυτοχρόνως ξεκινάνε δυνατά, να μου κατηγορεί ο ένας τον άλλον. Δεν καταλαβαίνω τίποτα απ' το ελληνικό υβρεολόγιο και προσπαθώ να ηρεμήσω τους δύο αντίπαλους.

«Σταματήστε! Πηγαίνετε σπίτι σας! Ησυχία τώρα, φτάνει!» Η σημερινή μου διαμεσολάβηση δεν αποφέρει όμως καρπούς. Στριμώνω τον γείτονα μου τον Νίκο κάτω απ' το μπράτσο μου, και δείχνω του Σπύρου κατηγορηματικά τον δρόμο προς το κάτω χωριό, όπου μένει και η Γεωργία σίγουρα θα περιμένει εδώ και ώρα για το φαγητό. Με ήπια βία τραβάω τον Νίκο προς το σπίτι του, ανοίγω την πόρτα του, η οποία δεν είναι ποτέ κλειδωμένη, και μπαίνουμε στο μισοσκότεινο καθιστικό του. Μόλις είχα αντιληφθεί την δυσωδία του αλκοόλ και το ταλαντευόμενο περπάτημα του φίλου μου. Ακόμα μουρμουράει ακαταλαβίστικες λέξεις και απειλεί με γροθιά τον αντίπαλο του, ο οποίος προφανώς και δόξα το Θεό, εγκατέλειψε το πεδίο μάχης.

«Έλα Νίκο, πήγαινε για ύπνο, είναι μεσημέρι! Καλόν ύπνο!» Και σιγά

σιγά εξατμιζόταν η διέγερση του γέρου. Με χτυπάει στον ώμο, ψιθυρίζοντας κάτι σαν «Ευχαριστώ», «καλό παιδί», και βαδίζει με κόπο προς την κρεβατοκάμαρα του. Αποσύρομαι και εγώ, κλείνω την πόρτα του κοιτάζοντας την αιώρα μου.

Αλλά το να σκεφτώ την συνέχιση του μεσημεριανού μου ύπνου ήταν αδύνατον. Είχα ξυπνήσει για τα καλά. Η ευχάριστη υπνηλία του μεσημεριού δεν επαναφέρετε. Γι' αυτό λοιπόν αφήνω το μυαλό μου να περιπλανηθεί.

Ο Νίκος ήταν στους αντάρτες κατά την διάρκεια του 2^{ου} Παγκόσμιου Πολέμου. Αυτό σημαίνει ότι κρυβόταν στα βουνά, όπως άλλωστε και άλλοι Έλληνες. Από εκεί λοιπόν ενοχλούσαν και εμπόδιζαν τις επιχειρήσεις των γερμανικών κατοχικών δυνάμεων, με περισσότερο ή λιγότερο οργανωμένες δράσεις. Οι αντάρτες ήταν άνδρες από τα γύρω χωριά. Ο οπλισμός τους ήταν λιγοστός και αποτελούταν από τα ήδη υπάρχοντα παλαιά όπλα των χωρικών.

Μόνο καμιά φορά επιτυχαίνανε να εμποδίσουν και να καταστρέψουν τις διαδρομές και τις δράσεις των SS, χρησιμοποιώντας κλεμμένες ή αυτοσχέδιες εκρηκτικές ύλες. Γρήγορο χτύπημα και εξίσου γρήγορη εξαφάνιση ήταν το σύνθημά τους. Το πλεονέκτημα τους ήταν η γνώση των τοπικών συνθηκών. Γνώριζαν μυστικές διαδρομές και μυστικές κρυψώνες, για τις οποίες οι SS δεν είχαν ιδέα. Οι Γερμανοί αισθάνονταν τις επιθέσεις τους τόσο ενοχλητικές, όσο τα τσιμπήματα ενός σμήνους από σφήκες. Ασχέτως αν ήταν επιτυχής ή όχι, οι επιθέσεις τους παράμεναν ενοχλητικές. Το να πιάσουν τους αντάρτες ήταν ένα σπάνιο φαινόμενο, λόγω αφενός της κινητικότητας τους και αφετέρου της ικανότητας τους να κρύβονται πολύ καλά. Αν τύχαινε να συλλάβουν

κάποιους, αυτοί όσο και να τους παίδευαν, δεν μιλούσαν και παραμένανε σιωπηλοί μέχρι που τους πυροβολούσαν.

Ο Νίκος δεν μίλαγε ποτέ γι' αυτήν την εποχή. Δεν μου εκδηλώθηκε ποτέ γι' αυτήν την σίγουρα δύσκολη και σκληρή φάση της ζωής του. Αλλά γνώριζα πολλά από την κόρη του την Ντίνα, για το τι έζησε και πέρασε τότε.

Έναν τέτοιο άνθρωπο όπως ο Νίκος, που τον είχα κάνει φίλο μου, κι' αυτό μπορούσα με περηφάνια να το λέω, τον ονομάζουν στα ελληνικά «Παλικάρι». Ήμουν περήφανος ως Γερμανός, ως ξένος, να έχω έναν τέτοιο άνθρωπο για φίλο μου, εδώ στην Ελλάδα από όπου προέρχεται και αυτή η λέξη (παλικάρι).

Ο Νίκος είχε τις τελετουργίες του. Πήγαινε τρεις φορές την εβδομάδα με το ταξί στο Αίγιο, όχι όμως χωρίς να με ξυπνήσει φωνάζοντας μου «Πέτρο είσαι καλά?». Πήγαινε για ούζο στο καφενείο στην πλατεία Δεξαμενής, μετά αγόραζε 1 κιλό μπριζόλες και επέστρεφε με το ταξί πάλι στο Χατζή, όπου παραπατώντας έμπαινε σπίτι του και πήγαινε για ύπνο.

Οι προσκλήσεις του Νίκου για να φάμε μπριζόλες ήταν θρυλικές. Όταν δεν ήταν πολύ κουρασμένος απ' τα ούζα, ερχόταν στην πόρτα μου, την οποία χτυπούσε δυνατά, και πριν ακόμα προλάβω ν' ανοίξω, μου είχε ανακοινώσει ότι σήμερα το βράδυ θα τρώγαμε μπριζόλες. Δεν περίμενε καν απάντηση και κατευθυνόταν προς απέναντι.

Αλίμονο αν αγνοούσες τέτοιες «προσκλήσεις»!! Έπρεπε να είχα καλή δικαιολογία, ώστε να πρέπει να χάσω αυτό το βράδυ. Αλλά γενικά είχα χρόνο και έτσι δεν υπήρχαν εμπόδια για αυτά τα ραντεβού. Συχνά υπήρχαν και άλλοι φίλοι στην παρέα, συνήθως από την γειτονιά, και γινόταν ένας κοινός διαγωνισμός μπριζόλας και ποτού, το λεγόμενο στην Ελλάδα φαγοπότι. Πολύ λίγο φαγητό δεν υπήρχε δηλαδή ποτέ. Δεν καταφέραμε ποτέ να εξαφανίσουμε τα βουνά από κρέας.

Για ορεκτικό υπήρχε πάντα «Αυγολέμονο», μια σούπα με αυγό και χυμό από λεμόνια. Ο Νίκος έφτιαχνε αυτήν την σούπα μόνος του στη μικρή του κουζίνα πάνω στην ηλεκτρική εστία των δύο ματιών. Καλό ήταν να μην παρακολουθούσε κανείς όταν την έφτιαχνε, γιατί μπορούσε να σου κοπεί η όρεξη, διότι ούτε πολύ καθαρή ήταν η κουζίνα του, αλλά ούτε πρόσεχε να τηρήσει έστω κάποιες οδηγίες της συνταγής. Επιπλέον μας πρόσφερε συχνά πριν τις μπριζόλες, παγωμένη γίδα από την προηγούμενη μέρα. Όποιος έχει δοκιμάσει παγωμένη γίδα, γνωρίζει πολύ καλά ότι μετά δεν πεινάς πλέον, κι'ας μην έχεις φάει τίποτα όλη μέρα.

Αυτό συνέβαινε, γιατί όπως όλοι οι Έλληνες, έτσι και ο Νίκος φοβόταν ότι δεν θα έφτανε το φαγητό. Λόγω αυτού, σε ελληνικά «τραπέζια» πριν φτάσεις στο κυρίως πιάτο, υπάρχουν πάντα βουνά από ορεκτικά, ζυμαρικά, σαλάτες και πίτες.

Αυτές οι συνήθειες φαγητού, απαιτούν κάποια τακτική. Έχεις όρεξη για μπριζόλα, αποφεύγεις τις πρόωρες ενσωματώσεις των ορεκτικών και περιμένεις το σημαντικότερο, το κυρίως πιάτο. Κάθε Έλληνας είναι έμπειρος και μαθημένος σ' αυτόν τον τρόπο. Αναρωτιόμουν και εγώ αρχικά, γιατί οι Έλληνες αφήνουν τόσο φαγητό στο πιάτο τους, αλλά σύντομα μετά από κάποια «τραπέζια» κατάλαβα το λόγο.

Η προετοιμασία των μπριζολών ήταν επίσης μια τελετουργία. Τις ψήνουν πάντα, δεν τις τηγανίζουν ποτέ! Το καλοκαίρι έξω στα κάρβουνα, και το χειμώνα στην θράκα του τζακιού.

Η ποιότητα του κρέατος στην Ελλάδα είναι πρώτης κατηγορίας. Καμία σχέση με τις μπριζόλες που αγοράζεις στην Γερμανία από τον χασάπη. Δεν συγκρίνονται ούτε στην ποσότητα αλλά ούτε στην ποιότητα.

Ως συνοδευτικό υπήρχαν συνήθως πατάτες κομμένες στο χέρι. Θα προσβάλουμε αυτό το είδος εδέσματος αν το αποκαλούσαμε «Pommes», όπως τις ονομάζουν στην Γερμανία, όπου έτσι λέγονται οι προκάτ πατάτες. Εδώ πρόκειται για μια εξαιρετική γαστρονομική λιχουδιά, και αυτό δεν οφείλεται μόνο το ότι είναι κομμένες στο χέρι.

Ο Νίκος ένθρονος στην κεφαλή του τραπέζιού, δίπλα στο τζάκι, απ' όπου μπορούσε να έχει υπό έλεγχο τις μπριζόλες, χαιρετούσε τους καλεσμένους τους με το ποτήρι του. Σπιτικό κρασί. Ένα είδος ροζέ, το οποίο αν είχες τύχη πινότανε, κι' αν όχι τότε επακολουθούσαν ισχυροί πονοκέφαλοι. Αυτά τα βράδια λοιπόν, τελείωναν ως επί το πλείστον με βαρύ στομάχι και ένα εξίσου βαρύ κεφάλι. Αλλά ήταν πάντα ωραία! Έζησα και γνώρισα την ελληνική φιλοξενία με την έννοια της παρέας. Θα μπορούσες να μιλήσεις, αλλά δεν χρειαζόταν. Καταλαβαινόμασταν και έτσι. Για τον ηλικιωμένο Νίκο το να είσαι μαζί, ήταν ένα σημαντικό κομμάτι της ζωής του. Η παρέα σήμαινε τα πάντα γι' αυτόν, και να είμαι ένα κομμάτι της παρέας, με έκανε περήφανο.

Όταν όμως ο ηλικιωμένος φίλος μου πέθανε το 2006, ένα σημαντικό μέλος του χωριού, μας άφησε. Μετά από ένα ελαφρύ εγκεφαλικό, μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο. Το πρωί αυτής της μέρας, όπου το βράδυ δεν θα τον έβρισκε ζωντανό, κατά την επίσκεψή μου στο νοσοκομείο, με

τράβηξε από το χέρι προς αυτόν και μου είπε: «Πέτρο, φέρε μου μια μπριζόλα σε παρακαλώ!»

Συχνά οι βραδινοί μου περίπατοι με οδηγούν προς το νεκροταφείο. Ο τάφος του φίλου μου βρίσκεται ακριβώς απέναντι από την είσοδο. Αστόλιστος, με φυσικές πέτρες περιφραγμένος και με γαρμπίλι γεμισμένος, και από πάνω η ταφόπλακά του. Αν ήταν εφικτό, θα του πήγαινα που και που μια μπριζόλα, αλλά νομίζω ότι μόνο τα αδέσποτα σκυλιά θα χαιρόντουσαν γι' αυτό. Οπότε το ίδιο κάνει (με την έννοια ότι τον σκέφτομαι) και ένα μπουκέτο από αγριολούλουδα που του αφήνω. Παρεμπιπτόντως, διαγώνια στην άλλη άκρη του νεκροταφείου, αναπαύεται ο φίλος του ο Σπύρος, αρκετά μακριά, ώστε ακόμα και εδώ στο χωράφι του Θεού «τα αφηνιασμένα άλογα» να μην μπορούν να πιαστούν στα χέρια.

Γεια σου παλικάρι μου!!!!